

ХРОНІКА КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ УКРАЇНИ у лютому 2021 року

(оглядова довідка за матеріалами
преси, інтернету та неопублікованими документами)

Загальні питання

Міністерство культури та інформаційної політики представило проекти цифрової трансформації у сфері культури та туризму на найближчі три роки: е-Спадщина (цифрова інфраструктура музеїв на базі *Microsoft 365*, реєстр культурної спадщини, реєстр нематеріальної спадщини, Музейний фонд України); е-Мистецтво (репозитарій методичних документів навчально-методичної літератури, система адміністрування заявок на отримання галузевих премій, стипендій, грантів та їх присудження); е-Туризм (реєстр об'єктів туристичної діяльності України, Туристичний портал); е-Книга (Національна автоматизована бібліотечна інформаційна система, Українська цифрова бібліотека, система управління проектними грантами). Ці проекти дозволять створити умови для осучаснення та прозорості ведення процесів у сферах охорони культурної спадщини, мистецтва, туризму та курортів, бібліотек та видавничої справи.

150-річчя Лесі Українки

До 150-річчя від дня народження української поетеси та драматургині Лариси Косач-Квітки, більш відомої в світі як Леся Українка, Міністерство культури та інформаційної політики України й Державне агентство України з питань мистецтв і мистецької освіти підготували низку заходів, об'єднавши їх у мистецький проєкт «Леся Українка: 150 імен». 10 лютого МКІП запустило сайт *150imenlesi.org*, на якому зібрано інформацію про події, що відбуватимуться впродовж ювілейного року. На платформі представлено сучасну, динамічну, яскраву айдентіку на основі портретів, почерку, стилю життя письменниці, а також брендбук і *digital brand kit*, розроблений агенцією *Postmen*, які кожен охочий може завантажити і вільно використовувати. 25 лютого у столичному Національному центрі ділового та культурного співробітництва «Український дім» відкрито мистецький проєкт «Леся Українка: 150 імен». Експозицію проєкту поділено на тематичні зали, а також спільний простір театру, книжок і дис-

кусій. На трьох поверхах Українського дому зібрано понад дві сотні творів і артефактів: живописні та графічні роботи, ілюстрації й афіші, скульптури та фотографії. Їх надали понад два десятки музейних інституцій та приватних колекцій зі всієї України. Презентовано перше повне академічне нецензуроване видання творів Лесі Українки у 14 томах, до якого увійшли також листи, рукописи, чернетки поетеси. Проєкт втілено у Волинському національному університеті імені Лесі Українки за участі науковців з Луцька, Києва, Острога та Львова. Інтелектуально-дискусійна програма Косач *Talks* тривала 25–28 лютого та 5–8 березня. До неї долучилися, зокрема, письменниця О. Забужко, літературознавець, професор Гарвардського університету Г. Грабович, перекладач і дослідник М. Стріха, літературознавиця В. Агеєва та інші культурні діячі. А медійну платформу Радіо Леся було розгорнуто на час експозиції за партнерства Суспільного телебачення і радіомовлення України. 25 лютого в рамках відкриття проєкту «Леся Українка: 150 імен» відбулася прем'єра «Re:post-опери LE» від режисера В. Троїцького та формації *Nova Opera*. У перформансі поезію та переклади Лесі Українки обрамлено сучасною музикою у поєднанні з *live*-електронікою та архівними записами голосу поетеси. Дійство доповнили світлове шоу та відеопроєкція.

Лесиною тематикою майоріли афіші столичних театрів, музеїв, галерей, бібліотек та інших культурних інституцій. До ювілею Лесі Українки пройшли прем'єрні покази вистав «Кассандра» (Національний академічний драматичний театр ім. І. Франка) та «Три кохання» (Національний академічний театр російської драми ім. Лесі Українки). ВідеOVERсію торішньої прем'єри спектаклю «Камінний господар» (проєкт «Театр 360 градусів» Київського академічного драматичного театру на Подолі) вперше показали у мережі кінотеатрів *Multiplex* по всій країні. Національний академічний театр російської драми ім. Лесі Українки представив у Національному музеї Тараса Шевченка оригінальні театральні костюми, створені для вистав за творами письменниці впродовж минулого сторіччя. А Національний академічний драматичний театр ім. І. Франка розгорнув у своєму фойє експозицію сценографії, яка охоплює 13 постановок франківців за Лесею Українкою. Виставку сценографії «Простори Лесі» відкрито також у Музеї Марії Заньковецької. *PEN Ukraine* та видання «Тиждень» організували онлайн-дискусію під назвою «Що сьогодні промовляє до нас Леся Українка?» за участі літературознавиці Т. Гундорової, письменників В. Єрмоленка, О. Луцишиної, Т. Лютого та співачки Г. Тельнюк. *PEN Ukraine* також запусив у соціальних мережах флешмоб, покликаний привернути увагу до постаті Лариси Косач. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого підготувала книжкову виставку до 150-річчя письменниці та фотоекспозицію А. Ляховича «Лісова пісня», а Публічна бібліотека імені Лесі Українки міста Києва уклала бібліографічний довідник «Леся Українка на театральній сцені: 1899–2020». Центральний державний архів зарубіжної україніки презентував документальну виставку «Незламна духом» про вшанування пам'яті поетеси україн-

нцями діаспори. Платформа «Локальна історія» створила інтерактивну мапу місцями життя і творчості Лесі Українки, маршрут до якої допомогла прокласти літературознавиця В. Агеєва. До ювілею Міністерство культури та інформаційної політики України разом із агенцією *Postmen* та українськими блогерами зняли відео, в якому розповідають цікаві факти про Лесю Українку. Крім того, Держкіно розмістило онлайн фільм В. Івченка «Лісова пісня» (1961 рік), Довжено-Центр оцифрував діафільми за творами письменниці, студія *Animagrad* (FILM.UA Group) представила тизер-трейлер повнометражної анімаційної стрічки «Мавка. Лісова пісня». Свої прем'єри до цієї дати запропонувало суспільне мовлення, зокрема це шестисерійний документальний радіофільм Р. Коляди «Леся Українка. Відлуння» («Українське радіо»), серіал за сценарієм М. Лаюка «Леся Українка. 30 радіоісторій» (радіо «Культура»), спецефір до 150-річчя Лесі Українки (телеканал «Культура»), який складався з тематичних програм, огляду музейних експозицій та виставок, присвячених письменниці, презентації книги М. Лаюка «Залізна вода» про карпатські шляхи Лариси Косач, трансляції «Re:post-опери LE» В. Троїцького.

Ювілей Лесі Українки відзначався у всіх регіонах України. Скрізь відбулися урочисті та мистецькі заходи, науково-практичні конференції, тематичні експозиції, виставки, літературні вечори, лекції, конкурси на кращу декламацію, концерти тощо. Особливо врожайною на події, присвячені українській письменниці, була Волинська область. Серед них: театралізоване дійство «Під Лесиним небом» та прем'єра вистави за творами Лесі Українки «Лесина містерія» (Волинський академічний обласний український музично-драматичний театр імені Т. Г. Шевченка у Луцьку); Всеукраїнська науково-практична конференція «Леся Українка і родина Косачів в історії української та світової культури» та театралізована екскурсія «Колодяжне, то власне дома...» (Колодяжненський літературно-меморіальний музей Лесі Українки); театральна декада «Лесина весна» із показом «Лісової пісні», «Камінного господаря», казки «Як горобець розуму шукав» за Лесею Українкою та «Казки зеленого гаю» за п'єсою Олени Пчілки (Волинський академічний обласний театр ляльок); літературно-мистецький вечір за творами Лесі Українки (Волинська державна обласна універсальна наукова бібліотека імені Олени Пчілки); експозиція світлин з колекції Драгоманових-Косачів в рамках проєкту «Мистецький салон “Лесина світлиця”» (Історико-культурний заповідник «Старий Луцьк»); виставка «Історія з історіями, або Повне зібрання творів Лесі Українки», до якої увійшли листи та прижиттєві видання творів письменниці з архіву Інституту літератури імені Т. Г. Шевченка НАН України (Музей Лесі Українки Волинського національного університету імені Лесі Українки); концерт солістів і творчих колективів Волинського національного університету імені Лесі Українки й Волинської обласної філармонії «І в серці моїм переможній співи лунають».

До 150-річчя Лесі Українки маємо чимало інших ініціатив по всій країні. Зокрема у Львові до цієї дати Міжнародний інститут освіти, культури та

зв'язків із діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» представив відеопроект «Леся – Українка. І Ми – Українці» за участі диригентки О. Линів, співачки й скрипальки О. Мухи, соліста гурту «Антитіла» Т. Тополі, а також юних українців з усього світу. У Львівському національному літературно-меморіальному музеї Івана Франка вперше демонструвалася оригінальна світлина Лесі Українки 1901 року «Цвіт папороті», яка подобалась самій Лесі. Житомирська обласна філармонія ім. С. Ріхтера записала фільм-концерт «Марафон великих людей – Леся Українка 150», що об'єднав мистецькі проекти зі всієї країни. А Новоград-Волинський літературно-меморіальний музей Лесі Українки провів традиційні урочистості просто неба «На гостину до Лесі». Харківський академічний український драматичний театр ім. Т. Шевченка «Березілля» показав прем'єру драми-феєрії «Лісова пісня» за твором драматургині. А Рівненський обласний академічний український музично-драматичний театр поставив виставу «На полі крові» за Лесею Українкою. Острозький державний історико-культурний заповідник презентував міжмузейний мистецький проєкт «Вона в віки майбутні йти повинна: перезавантаження». Державний архів Вінницької області оприлюднив рідкісні документи з подільської біографії родини Косачів. Чернігівський обласний художній музей ім. Г. Галагана розгорнув експозицію графічних ілюстрацій до творів письменниці «Плеяда Лесі Українки», яку склали роботи таких українських художників, як В. Лопата, М. Дерегус, А. Чебикін, Н. Лопухова, Г. Малаков, А. Базилевич. Сумський обласний краєзнавчий музей організував виставку «Леся Українка: життя, творчість та зв'язки з Сумщиною». Черкаська обласна філармонія присвятила ювілею театралізований концерт обласного академічного заслуженого українського народного хору «Не стій, вербо». Полтавський міський будинок культури організував вечір пам'яті за участі народного театру «На Павленках» та Заслуженого ансамблю пісні й танцю України «Лтава» імені В. Міщенко. Донецький академічний обласний драматичний театр разом із Маріупольським телебаченням зняв документальний фільм «Ваша Леся» за сценарієм Д. Іванової. Студенти Чернівецького фахового коледжу технологій та дизайну створили колекцію одягу «Жити хочу» на честь ювілею письменниці. На Хмельниччині, на фасаді Шепетівського міського будинку культури, відкрито меморіальну дошку Лесі Українці (скульпторка – С. Лелях-Бегутова).

Лауреатами премії Кабінету Міністрів України імені Лесі Українки за літературно-мистецькі твори для дітей та юнацтва стали: письменниця М. Замойська за книжкову серію «Чарівні істоти українського міфу» (номінація «Літературні твори для дітей та юнацтва»), художниця-ілюстраторка К. Рейда за оформлення переказу О. Виженка «Байки Езопа» (номінація «Художнє оформлення книжок для дітей та юнацтва»), творчий колектив Національного академічного драматичного театру імені Івана Франка у складі режисера-постановника Д. Петросяна, сценографа П. Богомазова та композитора О. Кохановського за створення театральної вистави «Снігова королева» (номінація «Театральні ви-

стави для дітей та юнацтва»), актор та телеведучий О. Власюк за сценарій фільму «Пекельна Хоругва або Різдво Козацьке» (номінація «Кінотвори для дітей та юнацтва»).

День пам'яті Героїв Небесної Сотні

Програму заходів до Дня Героїв Небесної Сотні, підготовлену Національним музеєм Революції Гідності, склали акції пам'яті, екскурсії, театральні вистави, концерти, покази фільмів, презентації відповідних відеоматеріалів і видань та всеукраїнська інформаційна кампанія під гаслом «Вдячні за свободу». Приурочені до цього дня відео та банери можна було побачити як соціальну рекламу на моніторах і рекламних щитах українських міст. 16 лютого в Інформаційно-виставковому центрі Музею Майдану відбулася презентація десяти нових роликів із серії «Характери Гідності», добірки музичних портретів героїв Майдану від композитора Р. Коляди та відеокліпу режисерки Д. Кульчицької на композицію «Сторожа Гідності», 17 лютого у Будинку кіно було відкрито фотоекспозицію О. Тимошенка «Нескорений Майдан». 18 лютого на виставковому павільйоні «Куб» презентовано монументальний графічний твір О. Ком'яхова «Архистратиг Михаїл», присвячений Небесній Сотні, а в Музеї книги і друкарства України представлено художній альбом «Art& Fact. Майданівська творчість Тетяни Чепрасової та мистецької ініціативи “Артіль Майдан”». 19 лютого на алеї Героїв Небесної Сотні увосьме пройшла тиха акція «Ангели пам'яті» та відкрито вуличну документальну виставку «Справи Майдану: на шляху до правосуддя та історії». 20 лютого в центрі столиці відбулося запалення Променів Гідності на честь Героїв Небесної Сотні. Інсталяція супроводжувалась музикою Р. Коляди, яку композитор написав для проекту «Характери Гідності». Серед інших культурних подій: музична програма «Затули мене крилом» (Національний будинок органної та камерної музики), «Реквієм» В. А. Моцарта (Національна опера України ім. Т. Г. Шевченка), музично-літературний проєкт «Народжена вільною» (Національна філармонія України), автобіографічна моновистава Ю. Чеботарьова «Майданутий» (Будинок профспілок), п'єса «Ми, Майдан» Н. Симчич (Київський академічний театр «Колесо»), а також телепрем'єри: документальний фільм «Майдан. Шість літер нашої свободи» А. Єресько й О. Зашко («UA: Перший», «UA: Культура»), «Позивний Італієць» А. Шевченка (телеканал «1 + 1»), чотирисерійна драма про окупований Донбас «Мама» Т. Ткаченка (телеканал СТБ). У Музеї пропаганди, що в м. Шепетівка Хмельницької області, від 12 лютого до 14 березня експонувалася мандрівна виставка Національного музею Революції Гідності «Майдан: простір творчості». Виставки артефактів та світлин учасників подій на Майдані було розгорнуто, зокрема, у львівському Будинку офіцерів («Революція Гідності: спалахи пам'яті»), у Музеї національно-визвольної боротьби Тернопільщини («Зима, що нас змінила»).

День спротиву окупації Автономної Республіки Крим та міста Севастополя

27 лютого у столичному Кримському домі відбулися публічна дискусія «Окупація Криму: погляд ззовні» та документальна фотовиставка «7 років спротиву». 25 лютого в Національній бібліотеці України імені Ярослава Мудрого громадська організація «КримSOS» розгорнула експозицію «15 викрадених життів». Це історії про українських і кримськотатарських активістів, які стали жертвами насильницьких зникнень в окупованому Криму. Також ГО «КримSOS» разом із тбіліською платформою «ARTIF» відкрили 8 лютого у центрі столиці артоб'єкт «Підземна безвихідь» на підтримку політв'язнів Кремля. Грузинський художник Д. Кухалашвілі розписав стіни підземного переходу Європейської площі, створивши символічний «тюремний коридор». На кожній з дверей «камер» розміщено QR-код, відсканувавши який можна ознайомитися з історією кожного кримського бранця.

24 лютого стартував правозахисний медіапроект «Люди з порожніх стільців» (#EmptyChairPeople) про авторів-політв'язнів. Його реалізують медіа «Читомо» та Український ПЕН за сприяння Національного фонду на підтримку демократії. Перший матеріал проекту – інтерв'ю з донецьким письменником, журналістом і блогером С. Асєєвим.

До сьомої річниці окупації Криму громадська організація «Кримськотатарський Ресурсний Центр» створила кількахвилинний відеофільм «Кримські татари: боротьба за виживання», який розповідає про лютневі події 2014 року та про численні порушення прав людини на півострові. Його можна переглянути на YouTube-сторінці *Crimean Tatar Resource Center*.

11 лютого Київська міська рада ухвалила рішення про створення «Київського інформаційно-просвітницького центру “Крим – це Україна”». Серед основних завдань установи – сприяння розвитку української громади Криму, культур корінних народів України (кримські татари, караїми, кримчаки) та національних меншин.

Культура й ООС

В ефірі регіональних філій Національної суспільної телерадіокомпанії України відбулася прем'єра другого сезону документального серіалу режисера К. Кляцкіна «Крутий заміс», знятого студією *DocNoteFilms* за підтримки Українського культурного фонду. Проект пропонує глядачеві добірку історій про бізнесові проекти, реалізовані ветеранами АТО після повернення з фронту. Героями десятисерійного фільму стали підприємці з різних міст України: О. Коба (*IT BRO*), Ю. Поліщук («Бейбідок»), М. Стецьків («Файна Berry»), М. Москвич (*Archer Birds*), О. Воробей (*Blade Brothers Knives*), І. Мироненко (*Bobry.in.ua*), С. Бондаренко («Медобар»), О. Губський (*Veteran Point*), Р. Янко (деревообробка), О. Доброжанський («Ліхтенфельд»).

Культура та мистецтво в прифронтовій зоні

4 лютого на Донеччині в Соледарі за підтримки Українського культурного фонду стартувала артрезиденція «Заземлення» платформи культурних ініціатив «Ізоляція». Мета проєкту – засобами сучасного мистецтва привернути увагу до екологічних і соціальних проблем регіону. Упродовж дев'яти місяців 19 митців надихатимуться самотньою природою Соледару і створюватимуть тут артпроєкти у різних форматах. Першими резидентками «Заземлення» стали художниці з Києва І. Тищенко та Т. Павлюк. Мисткині зробили низку художніх тривимірних інсталяцій з кристалами солі і штучною сіллю та презентували їх тутешній молоді.

У Маріуполі Донецької області, у храмі Святого Петра Могили Православної Церкви України, запрацював центр культурно-мистецького просвітництва імені Василя Сліпака, який власноруч створили мешканці міста. Проєкт центру починався з петриківського розпису культового комплексу, що увійшов до книги рекордів України. Наразі тут безплатно навчають дітей музики, живопису та іноземним мовам. Згодом у центрі планують відкрити громадську бібліотеку імені Василя Стуса та експозицію старовинних бандур і вишиванок.

Регіональна культурна політика

Переможцями конкурсу на залучення громад України до проєкту «Розробка методології маркування історичних атракцій в малих містах України. Культурна інтервенція в минуле заради подорожі в майбутнє» стали Новоград-Волинська (Житомирська обл.), Полонська (Хмельницька обл.), Бродівська (Львівська обл.), Кременецька (Тернопільська обл.), Батурицька (Чернігівська обл.) міські громади. Ідея проєкту полягає у розробці методології маркування туристично-привабливих об'єктів малими пластичними формами та об'єднання їх в один креативний простір. Навчально-методологічною базою для мультиплікації досвіду є місто Острог Рівненської області. Міста-переможці конкурсного відбору матимуть можливість з допомогою професійних дизайнерів, художників, архітекторів розробити власні локації, свій неповторний дизайн малих пластичних форм. Проєкт реалізується Асоціацією сільських, селищних рад та об'єднаних громад України разом із Державним історико-культурним заповідником Острога за підтримки Українського культурного фонду.

Креативні індустрії

11 лютого у Чернігові презентовано інноваційно-інформаційний центр креативної економіки «Родзинки України», що пов'язує економіку та культуру. Одне з завдань центру – допомогти авторам креативних творчих ідей втілити їх у життя і зробити прибутковими. Наразі центр вже має шість проєктів різного спрямування – від екографіті, екосумок і туристичних сувенірів до розроблення колекція одягу для людей з інвалідністю, які пересуваються на візках.

Вітчизняний фешн-бренд *OVERALL* створив комбінезони, які прикрашено роботами вітчизняних митців О. Ройтбурда, Р. Мініна, В. Цаголова, А. Півненко, М. Маценка, С. Мельниченка. Кожен художник, надаючи право на використання своїх творів у якості принтів на дизайнерських виробках, додатково отримує роялті з продажу. Таким чином, українське мистецтво охоплює нові аудиторії й отримує реальну грошову підтримку. До просування ідей бренду *OVERALL* вже долучилися українські реперки *alyona alyona* та А. Паш, книжкова продюсерка А. Лазуткіна, н. а. України О. Вертинський, блогерка Я. Коба, письменниця Т. Шолі, креативний продюсер О. Гладушевський.

Театр

Премію імені Леся Курбаса присуджено головному режисеру Національного академічного драматичного театру імені Івана Франка Д. Богомазову за постановку вистави «Украдене щастя» І. Франка.

Від 30 січня до 28 лютого в Одеському національному академічному театрі опери та балету вдруге відбувся фестиваль мистецтв «Зимовий променад». Метою його проведення є популяризація світового класичного і сучасного мистецтва. Автор проєкту – головний диригент театру В. Чернухо-Волич. Подію відкрила опера «La Traviata» Дж. Верді, яку минулого року відзначено нагородою III Всеукраїнського театрального фестивалю-премії «ГРА» у категорії «Найкраща музична вистава», а також Премією імені Леся Курбаса. До фестивальної програми увійшли також: концертне виконання опери «Шукачі перлів» Ж. Бізе, балетні вистави «Лускунчик» П. Чайковського та «Маскарад» А. Хачатуряна, великий концерт хорової музики і симфонічна програма «*Romeo and Juliet*. Вічна історія кохання».

У Києві пройшли такі театральні прем'єри: «Дамський кравець» за твором Ж. Фейдо (Національний академічний театр російської драми ім. Лесі Українки); «Вбити не можна розлучитися» за твором Д. Глаттауера (академічний драматичний театр на Подолі); «Ерендіра не хоче вмирати» на основі твору Г. Гарсії Маркеса (академічний театр драми і комедії на лівому березі Дніпра); «Ідеальне вбивство» за мотивами оповідань К. Воннегута, Р. Бредбері, Х. Куррейші, Ф. С. Фіцджеральда (Національний академічний Молодий театр); «Весілля в Авдабарі» за п'єсою А. Цагарелі «Ханума» (академічний театр українського фольклору «Берегиня»).

Також свою нову роботу презентував англomовний театр «ProEnglish Theatre». Прем'єра вистави «*Forgetting Othello*» за мотивами п'єси В. Шекспіра «Отелло, венеційський мавр» відбулася 13 лютого в столичному кінотеатрі «Арт Братислава».

Свої прем'єри поставили й інші театри України: «Конотопська відьма» Г. Квітки-Основ'яненка (Львівський національний академічний український драматичний театр ім. М. Заньковецької); «Ромео і Джульєтта» за В. Шекспіром у перекладі Ю. Андруховича та «Навіщо Лямуру хвіст Чупакабри» І. Га-

рець (Івано-Франківський національний академічний драматичний театр ім. Івана Франка); «Красуня і чудовисько» за мотивами Ш. Перро (Вінницький обласний український академічний музично-драматичний театр ім. М. К. Садовського); «Американська рулетка» О. Марданя (Луганський обласний український музично-драматичний театр у Северодонецьку); «Він, вона, вікно, покійник» за однойменною п'єсою Р. Куні (Миколаївський академічний український театр драми та музичної комедії); «Все сплачено» за однойменною комедією І. Жаміака (Миколаївський академічний художній російський драматичний театр); «Демони» Н. Ворожбит (Одеський академічний український музично-драматичний театр ім. В. Василька); «Нелегалка» за п'єсою А. Крима (Сумський національний академічний театр драми та музичної комедії ім. М. С. Щепкіна); «Безхребетність» за п'єсою І. Лаузунд (Херсонський обласний музично-драматичний театр ім. М. Куліша); «Очі блакитного собаки» за мотивами твору Г. Г. Маркеса, за п'єсою К. Малініної (Хмельницький обласний академічний музично-драматичний театр ім. М. Старицького).

26–28 лютого харківський незалежний професійний театр *Ampulka* показав у Києві та Житомирі виставу «Чуваки не святкують, або Ukrainian» за оповіданнями Р. Горового. Письменник дебютував на сцені як актор.

27 лютого в галереї Харківського національного академічного театру опери та балету ім. М. В. Лисенка експонувалася виставка ескізів театральних костюмів «Знайдені шедеври». Представлено роботи сценографів театру – н. х. України Л. Братченка та його дружини Г. Фісан.

Музика

26 лютого у столичному клубі *Mezzanine* відбулася церемонія нагородження премії *Aprize Music Awards*. На камерній сцені виступили такі музичні колективи й артисти як *Our Atlantic*, *Sivash (DJBuro)*, *Ragapop* і *Polygrim*. Головний приз у номінації «Найкращий реліз року» здобув гурт «ДахаБраха» за свій шостий альбом «Alambagi». Також цього року за ініціативи редакції Радіо Аристократи та онлайн-медіа «Слух» започатковано нову номінацію на підтримку молодих артистів «Aprize One to Watch». У ній переміг львівський виконавець «Паліндром» з платівкою «Стіни мають вуха». Співак отримає промодпідтримку на 2021 рік від обох редакцій. Переможцям премії вручено статуєтку, що створив український художник М. Мірнов, володар першого в історії України міжнародного Гранпрі за найкращий продуктовий дизайн у Японії.

Громадська організація «Dom Майстер Клас» розпочала у Києві музичний проєкт «Класика в Андріївській». Зокрема 20 лютого у стінах Андріївської церкви відбувся концерт «Разом: Богдана Півненко та її учні», у якому пролунали твори Й. С. Баха та А. Вівальді. А 27 лютого програму класичної музики зіграли М. Топчій (гітара) та Н. Маруніч (домра).

Культурна агенція *kontrabass promo* представила два завершальні випуски відеопроекту *Znova*. Цього разу гурт *Ragapop* наживо виступив у Національній

кінематеці України, а *The Unsleeping* – у садибі графині Уварової на Липській. Проект, реалізований за підтримки Українського культурного фонду, покликаний привернути увагу до молодих українських артистів, а також до унікальних культурних локацій Києва, які потребують особливої уваги та підтримки. Кожна серія складається з роздумів музикантів, розповіді про обрану локацію та виступу артистів. На *Youtube*-каналі *kontrabass promo* можна також подивитися відеолайви гурту *Huphen Dash* у Національному художньому музеї України та репера Кургана (Є. Володченко) у приміщенні Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. Засновники проекту *Znova* – Ю. Базака, К. Войчук (*kontrabass promo*) та К. Андрієнко. Автором історій став лідер гурту *Kurs Valut* Є. Гордєєв.

Останній зимовий місяць розпочався у Львівській національній філармонії імені Мирослава Скорика фестивалем «*Vach Contemporary*». Ініціаторкою мистецького заходу є львівська органістка О. Масцелюх. У концертах взяли участь українські музиканти-віртуози С. Позднишева, О. Стрілецька, Ю. Ландау, О. Масцелюх (орган), М. Макаревич (фортепіано), І. Митроган (арфа), І. Марцелюх (флейта Пана). Прозвучали твори Й. С. Баха, А. Вівальді, Л. ван Бетховена, Г. Ф. Генделя, Л. В'єрна, Б. Котюка та інших композиторів у супроводі візуалізації від художниці-імпровізаторки О. Куц (графіка, живопис, піскова анімація). Також у лютому Львівська національна філармонія імені Мирослава Скорика підготувала дві події в рамках концертної серії «Диригенти. Українською». У головних ролях – молоді, талановиті диригенти з усіх куточків України. 12 лютого Академічний симфонічний оркестр виступив під орудою І. Соловєя. Програма складалася з Віолончельного концерту А. Дворжака та Сюїти з музики до драми Лесі Українки «Камінний господар» М. Скорика. 21 лютого пам'яті Небесної Сотні було присвячено симфонічну поему «Мазепа» Ф. Ліста та Сьому симфонію Л. ван Бетховена. За диригентським пультом виступив Ю. Літун.

21 і 28 лютого Львівський муніципальний театральний, художньо-дослідницький та освітній центр «Слово і голос» здійснив прем'єру «Барвінський. Право на особисте», присвячену пам'яті Героїв Небесної Сотні та Дню народження українського композитора В. Барвінського. Концерт-виставу представили акторка та співачка Н. Половинка та піаніст Й. Ермін. Версію для оркестру створила композитор Б. Фроляк, диригентом виступив Т. Кухар. Ця подія є наступним кроком проекту «Барвінський», що здійснює «Слово і голос» уже третій рік поспіль. Їй передували «Барвінський. Любов» разом із Симфонічним оркестром Львівської національної опери (2019) та «Барвінський. Повернення в Україну» разом із Симфонічним оркестром Львівської національної філармонії (2020).

12–14 лютого у форматі онлайн пройшов міжнародний форум музичної індустрії *Selector PRO*, організований Британською Радою в Україні та *Music Export Ukraine*. Цього року тема форуму – «*Gap Year for Music*» (Відпустка для

музики). У семінарах, нетворкінгах і панельних дискусіях взяли участь музичні експерти з 15 країн. Серед вітчизняних спікерів форуму – Ю. Базака (*kontrabass promo*), О. Бондаренко (*LiRoom*).

Переможець українського відбору «Євробачення» гурт *Go_A* виступатиме на пісенному конкурсі у Роттердамі (Нідерланди) з новою композицією «Шум», яка поєднує сопілку, дримбу, текст веснянки та електронний танцювальний ритм. Пісню одноголосно обрало журі у складі співачки Джамали, продюсера Є. Філатова (*The Maneken*), композитора Р. Квінти та членів правління Суспільного мовлення – Я. Лодигіна та Д. Хоркіна.

21 лютого на суспільному телеканалі *UA: Культура* відбувся прем'єрний показ концерту «Нова сцена. Молоді виконавці». Глядачі мали можливість побачити музичні проекти різних жанрів нового покоління української музики за участі таких виконавців, як *KULSHENKA*, *MOONZOO*, *Our Atlantic*, *Karoon*, *Тонка* та ін.

Візуальні мистецтва

Упродовж лютого та березня в столичному Центрі сучасного мистецтва *M17* у форматі онлайн/офлайн дискусій, лекцій і творчих зустрічей пройшов Міжнародний форум *M17 Sculpture Prize International Forum*. Форум є складовою проекту *M17 Sculpture Prize* – першої в Україні професійної премії в галузі тривимірного мистецтва. Мета заходу – проаналізувати, якими художники бачать реформи і як своєю діяльністю здатні безпосередньо долучитися до соціальних, політичних, ідеологічних перетворень у країні та світі. Паралельно з форумом працювала виставка *M17 Sculpture Prize: Roots and Pollen*, що продемонструвала 12 робіт номінантів професійної скульптурної премії *M17 Sculpture Prize*, об'єднаних загальною темою – «Коріння та пилок». 27 лютого у Центрі *M17* відбулася церемонія нагородження переможців. Головний приз отримав автор роботи «Кришталева мрія» М. Алексієнко. Спеціальними нагородами від *Adamovskiy Foundation* відзначено А. Кириченка (проект «Книги») та Д. Шуміхіна (проект «Нестійкі зв'язки з майбутнім у даних умовах»). Премію *M17 Sculpture Prize* започатковано у 2019 році Центром сучасного мистецтва *M17* разом із *Adamovskiy Foundation* у межах дослідницького напрямку *M17 Sculpture Project*. Проект реалізується за участі міжнародних експертів і націлений на пошук та підтримку талановитих сучасних художників з України.

Міжнародний зимовий фестиваль ленд-арту «Міфогенез», який традиційно проходить на Скіфських валах біля Немирова (Вінницька область), цього року перенесено в онлайн-фортат. Художникам, які працюють у сфері мистецтва довкілля, запропоновано реалізувати власні твори на місцях і надсилати фото результатів. Усі матеріали організатори розміщують в мережі інтернет у вільному доступі.

7 лютого відбулася онлайн-церемонія нагородження переможців конкурсу Української Вікіпедії «Вікі любить пам'ятки» в номінації «Відео». Перше мі-

ще посів ролик, у якому відзнято дерев'яну церкву св. Дмитра (1838 р.) та краєвиди карпатського села Матків на Львівщині (автор – О. Мартинів). Загалом на конкурс надійшло близько 80 відеоробіт, що удвічі більше, ніж минулого року. До складу журі номінації увійшли: О. Гаврик (телеоператор, режисер монтажу, вікіпедист), Я. Тимошенко (історик і краєзнавець), Н. Токар (відеоблогер, адміністратор Української Вікіпедії).

У столиці розгорнуто виставки: «Герої козацької України у Софії Київській» – портрети в жанрі історичної реконструкції Н. Павлусенко (Національний заповідник «Софія Київська»); «Крізь чужі обличчя» – колажі К. Ситої, «Клітки» – живопис О. Рибченко (Музейно-виставковий центр «Музей історії міста Києва»); «Artarea Часу. Перезавантаження» – живопис Ф. Павленка, І. Куделіна та скульптура О. Владімірова («Artarea»); «Romantic Collection» – живопис В. Кришовського (Центр сучасного мистецтва «Білий світ»); «Реінкарнації кохання» – картини М. Сологуба («Mandarin Maison art by Spivakovska»); «Згідно з оригіналом» – інсталяції Д. Іванова («Dymchuk Gallery»); «Камінь б'є камінь» – інсталяції М. Кадана, «Згадати той день коли» – твори українських митців з колекції «PinchukArtCentre», зокрема, О. Голосія, С. Браткова, П. Макова, А. Ройтбурда, О. Тістола, В. Цаголова, «Хвостосховище» – інсталяції харківських художників Д. Ревковського та А. Рачинського («PinchukArtCentre»); «Виставка творів Ернеста Котлова» – з нагоди 90-річчя автора мозаїк Річкового вокзалу в Києві Е. Коткова («Дукат»); «Метелик і тінь» – скульптура С. Карунської (столична книгарня «Сяйво книги»); «Осяяння» – роботи у техніці мозаїки із соломи та ткані гобелени династії українських художників Саєнків («Artissue»); «Хроніки» – друкована графіка К. Свіргуненко («Триптих Арт»); «Standard Deviation» – інсталяція *Sui Noxa* Д. Аззуз і Р. Придувалової, VR-проект *Inertia* Д. Авксентьєва та С. Коуновського, відеоробота *Webtaura* А. Скоуп і С. Чернецької (простір «Glass Tower (Д)»).

10 лютого у Києві, в сквері біля метро «Лук'янівка», відкрито меморіальну дошку українському військовому діячеві, австрійському ерцгерцогу Василю Вишиваному. Захід відбувся в рамках ініціативи щодо встановлення пам'ятника В. Вишиваному.

У містах України експонувалися виставки: «Малярство» – живопис І. Данилів-Флінти (Національний музей у Львові імені Андрея Шептицького); «АРТБИТВА двох поколінь X та Z» – картини художників Одеської артгрупи «Рікі» (Львівський палац мистецтв); «8 мільярдів причин бути вільними» – світлини Т. Бичка, Р. Поцюрко, М. Сирко, Н. Струтинського, Р. Табаки та К. Смолянїнова, представлені в рамках всеукраїнської кампанії «Різні.Рівні» (львівська галерея «Дзига»); «Мед!» – картини О. Жеребецької (львівська галерея «Зелена канапа»); «Гривні альтернативні» – акварельна графіка Д. Чичкана у вигляді купюр про діячів української культури (галерея «Артсвіт» у Дніпрі); «Кам'яна сюїта» – колекція скульптур Ф. Коцюбинського (Чернігівський літературно-меморіальний музей-заповідник Михайла Коцюбинського); «Я – українка» –

витинанки, писанки та живопис О. Городинської (Вінницький обласний краєзнавчий музей); «Малюю пензлем я душі пейзаж» – живопис А. Семененка (Сумська міська галерея); «АРТсезон 2020 АРХітектора» – живопис В. Залуцького (Кам'янець-Подільський державний історичний музей-заповідник на Хмельниччині); «Святячи іншим – згораю сам» – картини у техніці ебро Героя України В. Брезденюка, загиблого під час Революції Гідності у 2014 році (Вінницький обласний молодіжний центр «Квадрат»); «Штучний біль» – живопис, графіка, фотографія, відеоарт та інсталяції українських митців («ЄрміловЦентр» Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна).

Кіномистецтво. Кіновідеопрокат

Державне агентство України з питань кіно створило онлайн-довідник «База національних фільмів України». Він містить інформацію про більш як дві тисячі вітчизняних фільмів, серед яких кінороботи виробництва Всеукраїнського фотокіноуправління, Українфільму, кіностудії ім. О. Довженка, УкрАнімаФільму, Київської студії науково-популярних фільмів, Укркінохроніки. Також на сайті є дані про фахівців кіноіндустрії країни та компанії-виробники українського кіно. Спеціально для довідника оцифровано титри до близько двадцяти відсотків представлених стрічок.

У рамках паралельної програми виставки «Польоти уві сні і наяву» столичний Довженко-Центр представив добірку фільмів, співзвучних пошукам режисера Р. Балаяна та його культовій кінострічці. Мініфільмотека отримала назву «Проти течії. Нонконформне українське кіно 1980-х». До програми увійшли картини: «Осінній марафон» Г. Данелії (1979 р.), «Польоти уві сні і наяву» Р. Балаяна (1982 р.), «Автопортрет невідомого» В. Криштофовича (1988 р.), «Бич божий» О. Фіалка (1988 р.), «Смиренний цвинтар» О. Ітигілова (1989 р.).

23 лютого у Запоріжжі відбувся IV Фестиваль фільмів національно-культурних товариств. Свої роботи представили документалісти з Одеської, Донецької, Запорізької областей. Це стрічки короткого та довгого метра, в яких йдеться про історію та сучасне життя українських болгар, литовців, поляків, греків, євреїв, мексиканців. Фестиваль не має конкурсної складової, тому у кіноконцертному залі ім. О. Довженка авторів усіх кінострічок було відзначено призами. Організатори форуму – Департамент культури, туризму й релігій облдержадміністрації та Асоціація національних спільнот Запорізької області.

Упродовж місяця в онлайн-кінотеатрі *Big Short* від кураторського об'єднання *Wiz-Art* можна було подивитися підбірку короткометражних фільмів «Made in Lviv! Яскраві фільми консервативного міста», що знято у Львові. До програми увійшли стрічки різних жанрів: «Я тебе знаю» М. Пономарьової, «Щасливі роки» С. Шимко, «Чорногора» Т. Дроня, «Нормальна» Д. Горбань та І. Громоцької, «Дорослий» Ж. Озірної, «Різдвяні історії» В. Сочивець та Ф. Сотниченка. Після показу відбулося обговорення кінофільмів з авторами та кураторами *Wiz-Art*.

18 лютого у столичних кінотеатрах «Жовтень», «Дніпро», «Ліра», «Старт» та в кінотеатрі ім. Т. Шевченка відбулися прем'єрні покази документального фільму С. Ліщинської «Бальний король», створеного за підтримки Українського культурного фонду.

Медіасервіс *MEGOGO* розпочав виробництво аудіосеріалів українською мовою. Перший проект сервісу – шість документальних епізодів «Куренівка: Історія київського потопу», приурочено до 60-х роковин Куренівської трагедії у Києві. Режисер та сценарист серіалу – К. Грицюк. Актори – Р. Зюбіна, А. Куликов, Д. Шацький та ін.

Нову серію пізнавального анімаційного фільму «Моя країна Україна» присвячено Умані Черкаської області. Два десятки анімаційних історій, створених під керівництвом українського аніматора, режисера С. Ковалю за підтримки Державного агентства України з питань кіно, можна переглянути на *YouTube*-каналі студії «Novator film».

Музейна справа. Охорона культурної спадщини

На Львівщині відкрито для відвідувачів відновлений в рамках програми «Велика реставрація» монастир капуцинів в Олесько, який є пам'яткою архітектури національного значення,

23 лютого у Національному заповіднику «Софія Київська» пройшли заходи з вшанування пам'яті великої київської княгині Інгігерди-Ірини. Зокрема відбулася лекція кандидата історичних наук О. Ясинецької «Правда і міфи про Інгігерду Шведську – велику княгиню Русі-України». У Будинку митрополита розгорнуто виставку портретів князя Ярослава Мудрого і княгині Інгігерди-Ірини авторства сучасного художника А. Орльонова. До подій долучилися Митрополит Київський і всієї України, Предстоятель Православної Церкви України Епіфаній та Надзвичайний і Повноважний Посол Королівства Швеції в Україні п. Тобіас Тибберг.

27 лютого у Дніпрі відкрито Музей боротьби за Україну. Його створено в приміщенні клубу ветеранів, де раніше діяв музей ветеранського руху в дусі радянських часів. Основна експозиція тепер розповідає про боротьбу за волю на теренах України від давніх часів до сьогодення, зокрема про Революцію Гідності та війну на сході України. Представлено також артефакти з розкопок Новобогородицької фортеці на околиці Дніпра (уламки кахлів та посуду), взірці зброї (доби Козаччини, Першої та Другої світових воєн і періоду визвольних змагань українського народу початку ХХ століття), а також експонати з особистої колекції дніпрянина О. Черненка.

У місті Долина на Івано-Франківщині у музеї «Бойківщина» Тетяни та Омеляна Антоновичів запрацював Центр туризму, де гості можуть отримати інформацію про нові маршрути, пам'ятки архітектури, історичні будівлі тощо. Крім того, музей оновив стенд «Сіль Долини» про традиційний промисел регіону та відкрив дегустаційну залу крафтової продукції.

Експозиційна та виставкова діяльність музеїв

2 лютого Львівська національна галерея мистецтв імені Бориса Возницького після тривалої перерви відкрила масштабну експозицію мистецтва XIX–XX століть у відновлених залах Палацу Владислава Лозинського, у більшому форматі та переосмисленому вигляді. У музеї реставровано фасад та внутрішні кімнати будівлі, відновлено унікальну стелю палацу, двері, автентичні кольори кімнат, а також скульптури та картини. Експозиція збільшила кількість кімнат, сформувавши коло для початку та завершення огляду експонатів. Кількість робіт тепер сягає 365 одиниць, з яких дві третини представлено на загал вперше. Розпочинається виставка творами XIX століття, що збігається з австрійським періодом, а завершується роботами родини Сельських у 30-х роках минулого століття. У музеї змінили концепцію огляду експонатів, поділивши кімнати за часом створення робіт, а також за належністю до певного художника та його школи, мистецької течії, таким чином, сформувавши реперні точки часового сліду у творчості. Частину творів тимчасово взято у Національному музеї у Львові імені Андрея Шептицького, зокрема живопис І. Труша, а також одну роботу О. Новаківського.

10 лютого у львівському музеї Соломії Крушельницької відкрито кураторську виставку «L'Altra Notte. Іншої ночі», яку зініціював та організував працівник музею, мистецтвознавець І. Дудич. Понад 60 експонатів як з музейної збірки, так і приватної колекції самого І. Дудича, поєднує тема Фауста в оперній традиції. Серед них – унікальні офорти, яким понад сто років, живопис, старовинна порцеляна, факсимільне видання карт, вінілові платівки тощо.

У столиці та областях відкрилися, зокрема, такі виставки: «Art of Clip» – колекція брошок Дому Високого ювелірного мистецтва *Van Cleef & Arpels* (Національний художній музей України); «Нас єднає рідна мова» – раритетні видання з фондової колекції (Національний музей літератури України); «ОДНОповерховий Київ» – садиби Києва минулого століття у творах Ю. Павловича та П. Мельника (Музейно-виставковий центр «Музей історії міста Києва»); «Леся Українка – лицарівна *Belle Époque*» – аутентичні речі, характерні для періоду життя Лесі Українки (київський приватний музей історичного костюма та стилю *Victoria Museum*); «Вінценз. Бібліотека» – близько тисячі раритетних книжок з приватної колекції польського письменника С. Вінценза (Львівський історичний музей); «Вікно в інший світ. Цаклі з колекції Львівського музею історії релігії» – понад 60 буддійських карточок для посвят (Львівський музей історії релігії); «Микола Глущенко. Без віз» – пейзажі М. Глуценка, до 120-річчя живописця (Дніпропетровський художній музей); «Музейні амури» – предмети XVIII – поч. XX ст. на тему кохання (Дніпропетровський національний історичний музей ім. Д. І. Яворницького); «Час та буденні речі: з історії годинників» – старовинні пристрої для вимірювання часу (Вінницький обласний краєзнавчий музей); «На світло» – настінні тарілки та старовинні горнята середини XIX – початку XX століть (Центр культури «Вернісаж» у Чернівцях).

14 лютого у київському Музеї Марії Заньковецької відбувся концерт-презентація нотного матеріалу з архіву української актриси. До акції долучилися студенти Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, які зіграли імпровізовану програму популярних композицій XIX–XX ст. «Вальсуючі спогади з мансарди».

3 лютого у Чернігівському обласному художньому музеї імені Григорія Галагана представлено новий «Каталог ікон з колекції музею. XVII – початок XX ст.», до якого увійшло більш як три сотні пам'яток іконопису Лівобережної України. Ініціативу реалізовано в рамках Програми підтримки розвитку інформаційної та видавничої сфер Чернігівщини. Електронна версія каталогу доступна на сайті облдержадміністрації.

Віртуальні музейні проєкти та діджиталізація

12 лютого Музей на Поштовій площі у Києві презентував авторську 3D-реконструкцію стародавнього Подолу. Її створила моделер С. Сугак. Матеріалом для цифрової реконструкції стали результати археологічних досліджень, пам'ятка археології та історії національного значення «Ділянка прибережного кварталу середньовічного Києва» і консультації з історико-культурними центрами. Серед відтворених об'єктів: Хрещатицька брама, дерев'яні садиби киян, ймовірний образ першого православного храму – Іллінської церкви 945 року.

У рамках проєкту *Pinsel_AR* за підтримки Українського культурного фонду відскановано будівлю костелу Всіх Святих у селі Годовиця поблизу Львова та скульптури з фондів Львівської національної галереї мистецтв імені Бориса Возницького, створені Й. Г. Пінзелем для цього собору. Відтак з костелом та інтегрованими творами митця можна буде ознайомитися у форматі віртуальної реальності.

На Харківщині у місті Мерефа відтворено у вигляді 3D-моделі Введенську церкву архітектора Я. Погребняка (XVII ст.). Це частина проєкту «Знищені шедеври української дерев'яної сакральної архітектури. Книга з доповненою реальністю», підтриманого Українським культурним фондом. Реалізує його видавець О. Савчук, а підґрунтям для створення цифрової візуалізації дерев'яних храмів є спадщина харківського мистецтвознавця, музейника та дослідника української старовини С. Каранушенка. Загалом в рамках ініціативи проводиться реконструкція п'ятьох зруйнованих пам'яток архітектури Лівобережної України.

Харківський історичний музей ім. М. Ф. Сумцова запусив у соціальних мережах відеопроєкт «Бачити більше» з короткими відеорозповідями про експонати. Перший ролик присвячено танку *Mark V*, який розташовано біля будівлі музею.

Література

Всеукраїнський рейтинг «Книжка року 2020» оголосив лауреатів. До списку переможців по номінаціях увійшло 32 книжки, що презентують усі сегменти книжкового ринку України. Серед них: «Ніч на Венері: 113 письменниць, які сяють у темряві» Г. Улюри (ArtHuss), «Амадока» С. Андрухович (Видавництво Старого Лева), «Хлібне перемир'я» С. Жадана (Meridian Czernowitz), «Я змішаю твою кров з вугіллям» О. Михеда (Наш формат), «Нарбут. Студії. Спогади. Листи» (Родовід), «ВУФКУ. Lost&Found» (видання Довженко-Центру) та інші. У премії «Нонфікшн» фіналістом стала книжка про український авангард 20–30-х років та репресії «Лицарі голодного Ренесансу» мистецтвознавця Д. Горбачова (Дух і літера). Лауреат премії – філософ Т. Лютий з книжкою «Культура принад та спротиву» (Темпора). Відзнаку «Видавничий імідж року» отримало видавництво «Дух і літера». Цього року організатори відмовилися від визначення Гранпрі та від урочистої церемонії нагородження через пандемію.

Названо нових лауреатів Міжнародної літературно-мистецької премії «Світ Пограниччя». Серед них: письменник В. Терен – за видатну творчу діяльність; літературознавиця М. Коцюбинська (по смертно) – за великий внесок в українську літературу; письменниця та освітянка Г. Запорожченко – за високе патріотичне звучання слова та активну громадянську позицію; письменниця Н. Бойко – за популяризацію і примноження культурно-духовних надбань України. Засновники цієї нагороди – Міжнародна літературно-мистецька Академія України, яка об'єднує письменників, перекладачів і науковців із 60 країн, та громадська організація «Чумацький віз».

У Рівному вручено Всеукраїнську літературну премію імені Анатолія Криловця, засновану Національною спілкою письменників України та Рівненською обласною організацією НСПУ з метою популяризації та підтримки українських письменників. Вечір пам'яті поета та нагородження лауреатів відбулися 21 лютого в обласній бібліотеці для молоді. Абсолютною переможницею премії стала Н. Фурса з Полтавщини, яка здобула перші місця в обох номінаціях – «Інтимна лірика» та «Філософська лірика».

Премію імені Дмитра Нитченка, котра присуджується за пропаганду українського друкованого слова, здобули директорка видавництва «Темпора» Ю. Олійник та директорка видавництва «Кліо» В. Соловйова. Відзнаку засновано 2000 року Лігою українських меценатів та родиною письменника Д. Нитченка (Австралія).

12 лютого у столичному Українському кризовому медіацентрі відбулася презентація перших результатів державної програми підтримки перекладів *Translate Ukraine*. У брифінгу взяли участь директорка Українського інституту книги О. Коваль, начальниця відділу комунікацій і зв'язків з громадськістю Українського культурного фонду А. Герасимова, український письменник А. Любка, перекладач І. Станойоскі, письменниця О. Яремчук і керівник видавничої програми Українського наукового інституту Гарвардського університету

О. Коцюба. О. Коваль серед іншого поінформувала учасників заходу про те, що торік за програмою *Translate Ukraine* профінансовано понад пів сотні перекладів українських книжок на 21 мову у 24 країнах. Зокрема це твори таких письменників, як С. Жадан, О. Забужко, А. Кокотюха, Ю. Андрухович, Ю. Іздрик та інші.

Програма *ЕС House of Europe* визначила переможців третього конкурсу грантів на переклад. Серед них вітчизняні видавці, що перекладуть та опублікують українською твори з мов ЄС: «Видавництво Старого Лева» («Коротка історія фотографії: жанри, роботи, теми і техніки» Й. Г. Сміта), «Видавництво Час Майстрів» («Випадковий прем'єр-міністр» Т. Маклафліна), «Книголав» («Повага. Хлопцям про кохання, секс і згоду» І. Ч. Переза), «Вавилонська Бібліотека» («Пристрасть» Д. Вінтерсона), Довженко-Центр («Українське кіно: приналежність та ідентичність за радянської відлиги» Д. Фьорста), Видавництво «Видавництво» («Сибірське хайку» Ю. Віле і Л. Ітагакі).

В Україні з'явилося нове моножанрове онлайн-видання *Craft Magazine*, усі тексти якого виходитимуть у форматі інтерв'ю. Тематично журнал фокусується на портретах митців України, а також людей, дотичних до культурного процесу. Усі розмови виходять українською, англійською та російською мовами. Наразі на сайті журналу можна прочитати інтерв'ю з письменницею С. Андрухович, видавчицею Ю. Орловою, музикантом О. Ботвіновим, диригенткою О. Линів, письменником Т. Прохаськом. Ініціаторки й редакторки видання – менеджерка IT-проектів К. Казімірова та менеджерка культурних проектів Д. Анастасєва.

Бібліотечна справа. Читання

У центральній бібліотеці Лисичанська Луганської області за підтримки проекту Агентства США з міжнародного розвитку «Демократичне врядування у Східній Україні» відкрито багатофункціональну молодіжну платформу *BIBLIO HUB* – третій простір із мережі «Мій FOX HUB». Тут для відвідувачів обладнано зони для роботи, навчання, відпочинку, а також створення медіаконтенту для власного каналу на *YouTube* про життя молоді у Лисичанську.

Різними бібліотечними заходами відзначено такі ювілеї українських письменників, як 160-річчя К. Сосенка, 150-річчя Л. Мартовича, 140-річчя Я. Весоловського, 120-річчя В. Підмогильного, 120-річчя І. Сенченка, 120-річчя Д. Тася, 100-річчя В. Малика, а також 580-річчя узбецького поета А. Навої, 190-річчя російського письменника М. Лєскова, 165-річчя французького письменника Ж. Роні-старшого, 150-річчя сербського поета Й. Дучича, 115-річчя татарського поета М. Джаліля, 100-річчя білоруського письменника І. Мележа, 90-річчя американської письменниці, лауреатки Нобелівської премії Т. Моррісон.

Просвітництво

7 лютого на телеканалі «1+1» презентовано документально-історичний проект журналіста А. Галімова «Таємниці великих українців». Героями серіалу

стали Роксолана, Симон Петлюра, Андрій Шептицький, Михайло Грушевський, король Данило, Богдан Хмельницький, Іван Мазепа та Анна Київська. Зйомки документального циклу проходили в Україні, Франції, Італії, Румунії, Польщі, Австрії, Туреччині, Молдові, Угорщині. До історичних розслідувань було залучено півтори сотні українських та закордонних експертів. Фільм знято за підтримки Уряду та Міністерства культури та інформаційної політики України.

Південний міжрегіональний відділ Українського інституту національної пам'яті в рамках інформаційно-просвітницької кампанії «Південь без міфів» випустив завершальні ролики із серії краєзнавчих лекцій «Український Південь»: «Некрасівські козаки» та «Ханська Україна». Загалом студією *ONYKO Films* створено п'ять відеолекцій про степову Україну в різні часи. Консультантами проєкту виступили українські історики та археологи.

У рамках проєкту «Історичні ювілеї України» інтернет-видання «Новинарня» представило документальний історико-просвітницький відеоматеріал «Самійло Величко: діамант української історії», присвячений 350-річчю від дня народження українського історіографа, літописця Гетьманщини Самійла Величка та 300-річчю літопису Величка. Проєкт реалізовано за підтримки Українського культурного фонду.

12 лютого у столиці розпочався Всеукраїнський конкурс «Шолом-Алейхем в Україні» за підтримки Управління туризму та промоції Київської міської держадміністрації. Він покликаний активізувати інтерес до літературної, туристичної спадщини та особистості письменника й драматурга Шолом-Алейхема. Учасники змагатимуться у номінаціях: «Найнесподіваніший ракурс», «Історичний контекст», «Документальність», а результати стануть підґрунтям для створення нових туристичних маршрутів. Долучитися до конкурсу мають можливість краєзнавці, гіді, історики, літературознавці, вчителі, музейники, спеціалісти у галузі культури та туризму, фотографи, бібліотекарі, письменники, журналісти, блогери.

Циркове мистецтво

У лютому Національний цирк України презентував дві програми без залучення тварин – «Ecolibrium» та «Історії кохання».

Матеріал підготувала

Кобзаренко Л. П., провідний редактор
відділу наукового аналізу та
узагальнення інформації

Комп'ютерне опрацювання та редагування *І. Г. Піленко*

Формат 60x84/16. Умовн. друк. арк. 1,16. Б/т. Зам. 27. Безплатно

НБУ імені Ярослава Мудрого, Київ-1, Грушевського, 1. Тел. 278–85–12